

Z. Br.

Dwa źródła do historii slawistyki XVI wieku

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 16/3, 677

1971

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Te wcześniejsze niż Kryńskiego wypowiedzi odkrył Przemysław Zwoliński. Pisze o tym w artykule *Poglądy XIX-wiecznych autorów na pochodzenie polskiego języka literackiego* („Prace Filologiczne” T. 20: 1970). Autor dodaje, że pierwszym badaczem, który uznał język kulturalny (literacki) za odrębny dialekt, co jest poglądem rzeczywiście bardzo nowoczesnym, jest tu uczony polski, mianowicie Jerzy Samuel Bandtkie.

Z. Br.

DWA ŹRÓDŁA DO HISTORII SŁAWISTYKI XVI WIEKU

W wydanym na początku 1970 r. tomie 9 „Studiów z Filologii Polskiej i Słowiańskiej” Przemysław Zwoliński w artykule *Dwa przeoczone źródła do historii slawistyki z końca XVI wieku*, pisze o biskupie Angelusie Rocca (1545—1620) jako serbokroatyście i o poglądach na języki słowiańskie Józefa Justusa Scaligera (1540—1609), jednego z najwybitniejszych filologów XVI w.

Rocca w dziele swym *Bibliotheca Apostolica Vaticana* wydanym w Rzymie w 1591 r., a przedrukowanym tamże w 1719 r. w jego *Opera*, zamieścił *Appendix De Dialectis, hoc est de variis linguarum generibus*, którego trzon stanowi rozdział *De Dialectis, Hoc Est, De linguis diuersis ordine Alphabetico sigillatim dispositis*, wzorowany na dziele głośnego szwajcarskiego polihistora, Konrada Gesnera *Mithridates* (1555 r.) — opisie kilkuset języków i dialektów świata. Nie jest to jednak mechaniczny przedruk Gesnera: Rocca jego tekst rozbudował, szczególnie w wypowiedzi o językach słowiańskich i kilka rzeczy jest w tym zakresie zupełnie nowych. Jeśli idzie o informacje Roccy o języku serbochorwackim to P. Zwoliński uważa, iż stanowią one „interesujący wkład do historii słowianoznawstwa końca XVI wieku”. Natomiast w odniesieniu do Scaligera, który w 1599 r. napisał rozprawkę *Diatriba de Europaeorum linguis*, opublikowaną dopiero po jego śmierci w zbiorowym tomie *Opuscula varia antehac non edita*, to jego orientacja w językach słowiańskich „nie była zbyt wielka i pod tym względem jego rozprawka nie stanowi kroku naprzód w porównaniu choćby z Gesnerem czy Roccą. Niemniej z uwagi na osobę autora zasłużyła ona na przypomnienie” — pisze Zwoliński na końcu swego artykułu (s. 298).

Z. Br.

JÓZEF WYBICKI JAKO EKONOMISTA

Postać Józefa Wybickiego kojarzy się zawsze z naszym hymnem narodowym i legionami Dąbrowskiego. Tymczasem jest on też jednym z najwybitniejszych przedstawicieli polskiej myśli ekonomicznej wieku oświecenia, czołowym przedstawicielem merkantylizmu w Polsce. O jego zasługach na tym polu pisze S[tanisław] Sm[oleński] w artykule *Myśl ekonomiczna w pracach Józefa Wybickiego* („Przegląd Ekonomiki Przemysłu Okrętowego” 1970 nr 2).

Z. Br.

„PRZEGLĄD GEODEZYJNY” O JÓZEFIE CHODŹCE

„Przegląd Geodezyjny” (R. 42: 1970 nr 10) opublikował artykuł Eugeniusza Bezozowskiego *Józef Chodźko — geodeta i geograf XIX wieku (1800—1881)*. Po przedstawieniu wszystkich ważniejszych prac Chodźki, z których największymi są jego